

TRGOVSKI LIS

Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 26. marca 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 35.

+ Ivan Rakovec.

V pondeljek je nenadoma preminul g. Ivan Rakovec, tovarnar in posestnik iz Kranja. Predpoldne se je podal še popolnoma zdrav po opravkih v Tržič, kjer se je na ulici nenadoma onesvestil in zgrudil na tla. Prepeljan iz Tržiča v Kranj, je že na poti preminul, ne da bi prišel k zavesti. S pokojnikom je izginila ena najbolj markantnih osebnosti naše Gorénjske. Kot dobrodušnega človeka, veselega in plemenitega značaja so ga čislali vsi, ki so ga poznali; težko ga bo pogrešala kranjska občina, težko ga bodo pogrešale vse gospodarske organizacije, v katerih je pokojnik tako uspešno deloval skozi dolgo vrsto let.

Pokojni Rakovec se je rodil v Kranju leta 1867. Oče mu je bil ugleden obrtnik v Kranju. Po končanem 5. razredu domače gimnazije je pokojnik obiskoval trgovsko akademijo v Gradcu, da bi mogel prevzeti in z uspehom voditi posle, ki so mu bili namenjeni po očetu. Ko je dovršil trgovsko akademijo, je zadostil kot enoletni prostovoljec vojaški dolžnosti, nakar je po očetovi smrti prevzel gospodarstvo in na podlagi pridobljene najboljše strokovne izobrazbe je v prav kratkem času dvignil pododvano strojno v cvetoče podjetje.

Bil je mož širokega obzorja in se ni zadovoljil samo s tem, da deluje v svojem podjetju, postavil si je višje cilje, začel se je intenzivno zanimati za vsa gospodarska vprašanja. Udeleževal se je že izza mladih let povsod, kjer so potrebovali mladih, agilnih delavcev. Še kot mladenič, niti 30 let star, je bil izvoljen v občinski svet mesta Kranj, kjer je deloval nepretrgoma od leta 1894 do 1911, nakar je bil leta 1923 nanovo izvoljen. Njegovo uspešno delo znajo ceniti vsi kranjski meščani, zlasti oni, ki so sedeli skupno z njim v občinskem svetu.

Veliko zaupanje in visok ugled je užival pokojnik zlasti v gospodarskih krogih, ki so ga poslali kot zastopnika svojih interesov v Trgovsko in obrtniško zbornico. V tej korporaciji se je pokojnik najuspešneje udeleževal nad 24 let. Njegove izkušnje in temeljito poznavanje naših gospodarskih razmer so nudile zbornici vedno največjo oporo, njegovi nasveti in mnenja so našla povsod največje upoštevanje.

Dolgo vrsto let je deloval pokojni Rakovec tudi kot član davčnih komisij, najprej kot član cenilne komisije v kranjskem okraju, po prevratu pa kot član prizivne komisije za Slovenijo.

Kot narodnjaka, ki je ljubil svojo rodno grudo nad vse, najdemo pokojnega Rakovca v vseh narodnih društvih, tu kot ustanovitelja, tam kot člana, ki je gmotno in moralno podpiral vsako narodno akcijo. Kot plemenita duša ni zavrnil nikogar, ki ga je prosil za podporo in za dobrodelne namene je imel Rakovec vedno odprte roke. V tem duhu je vzgojil pokojnik tudi svojo družino, ki uživa visok ugled širom cele Slovenije.

S smrtjo Ivana Rakovca je izgubila njegova družina ljubljene poglobljene, mesto Kranj enega izmed najuglednejših meščanov, vsi gospodarski krogi Slovenije pa priznanejšega veččaka in neumornega sobojevnika.

Prerano umrlega ohranimo v najčastnejšem in hvaležnem spominu.

Zastopniki naše industrije pri vladi.

V Beogradu se je mudila dne 24. in 25. t. m. večja deputacija industrijskih zvez, ki je imela namen, da pojasni merodajnim vladnim faktorjem težak položaj, v katerem se nahaja danes naša industrija.

Deputacije so se udeležili iz Slovenije: podpredsednik Centrale industrijskih korporacij g. dr. Fran Windischer, tajnik Zveze industrijskih g. dr. Adolf Golia in veleindustrialec g. Andrej Jakil.

Deputacija se je predstavila najprej finančnemu ministru g. dr. Stojadinoviću, katerega je naprosila, da se zavzame za zaščito domače industrije, katere obstoj je spričo težkih davčnih in socialnih bremen nevarno

ogrožen. Deputacija je prosila, da se naj naši industriji omogoči konkurenca z inozemstvom, zlasti da se pojačijo uvozne carine za predmete, ki jih izdelujemo v državi. Vlada naj vstavi v finančni zakon pooblastilo, da sme uzakoniti novo carinsko tarifo in druge za našo industrijo važne določbe.

Deputacija je šla nato k ministru za šume in rudnike g. dr. Žerjavu, k ministrskemu predsedniku g. Pašiću in k trgovskemu ministru g. dr. Šurminu; katerim je tudi tolmačila težnje naše industrije in jih prosila zaščite.

Po izjavah, ki so jih dali gg. zastopniki po obiskih novinarjem, je pričakovati, da intervencije ne bodo brez uspeha.

Občni zbor Gremija trgovcev v Mariboru.

Dne 21. t. m. se je vršil v Mariboru redni letni občni zbor ondotnega Gremija trgovcev. Zbor je otvoril gremijski načelnik g. Vilko Weixl, ki je pozdravil navzoče, med njimi načelnika Zveze trgovskih gremijev in zadrug g. Ivana Jelačina ml., in se spomnil vseh, v preteklem letu umrlih članov. Posebej je omenil umrlega člana g. Antona Novaka, ki je pokazal svojo stanovsko zavest in udanost vsomemu stanu na najlepši način s tem, da je zapustil gremiju hišo za obubožane trgovce. Iz podanega poročila o delovanju gremija v preteklem letu je razvidno, da je gremij prav intenzivno izvrševal svoje naloge in podvzel vse, kar so mu narekovali interesi svojih pripadnikov. Iz poročila povzamemo v glavnem:

V vprašanju ureditve delavnega časa, je stal gremij na stališču, da je enotno odpiranje trgovin v celi državi skoro neizvedljivo, ker ima vsaka stroka in vsak kraj svoje posebne interese, zato naj se določitev odpiranja in zapiranja prepusti posameznim gremijem in medsebojnemu sporazumu med različnimi strokami na eni in pomožnim osebjem na drugi strani. Glede državnih praznikov se je doglo, da so morale biti sicer dne 17. decembra p. l. trgovine med službo božjo eno in pol ure zaprte, da so pa ostali čas smeje obratovati. Upati je, da se bo ta praksa vzakoni za vse državne praznike. Gremij je tudi interveniral glede prodaje denaturiranega špirta in octove kisline, glede krošnjarstva, na podlagi česar je g. veliki župan izdal podrejenim oblastvom izredno važno okrožnico. Nadalje je gremij ukrenil potrebne korake proti protizakonitemu poslovanju konsumov in proti nelegalni trgovini.

Glede davkov se je zahtevalo, da se bo dohodninska lestvica v bodoče glasila v dinarjih mesto v kronah, zahtevalo se je nadalje zvišanje eksistenčnega minima za odmerjenje dohodnine, ukinitev 30% izrednega državnega pribitka na hišnonajemni davek. Tudi glede taksnega zakona so se stavili obsežni spreminjalni predlogi.

Telefonsko omrežje v Mariboru je zastarelo in ne odgovarja več povečanemu prometu. Upati je vendar, da se dobi avtomatično telefonsko centralo. Tudi je gremij interveniral radi pospešitve dostavljanja pisemske pošte. Glede železniških tarif je pričakovati, da se bo vsaj lomljenje tarifov preko postaj bivše južne železnice v kratkem ukinilo.

Glede stroškov carinskega posredništva se dela na to, da se reducirajo na minimum, za izvoz se jih naj pavšalira. Tudi glede stanovanjskega zakona, novega obrtnega reda in obrestne mere je gremij napravil potrebne korake. Gremij podpira akcijo, ki se tiče zaščite upnikov. Trgovska nadaljevalna šola šteje v I. razr. 68, v II. 44, v III. pa 61 učencev in je poučevanje, zbog velikega števila učencev zelo otežkočeno. Gremij je ustanovil za svoje vajence posebno knjižnico, ki šteje 141 zvezkov. — Poslovalnica trgovske bolniške blagajne je štela koncem leta 776 zavarovancev. V minulemu letu se je izdalo 1562 zdravniških nakaznic.

S pozivom, da bi spravili v oblastne skupščine, ki bodo za trgovski stan zelo važne, čim večje število zastopnikov iz trgovskih krogov, konča poročilo. ki se je z odobravanjem vzelo na znanje.

Blagajniško poročilo izkazuje 3013 Din premoženjskega prirastka. Vsi fondi so aktivni. Hiša gremija, ki je bila leta 1920 še močno zadolžena, je danes prosta vseh bremen.

Proračun za bodoče leto znaša v izdatkih 74.100 Din. Inkorporacijske pristojbine so se določile s 300 do 10.000 Din, o višini odloča v vsakem slučaju odbor. Članarina se je zvišala na 75 Din, za vajuence na 20 Din letno, vendar v najvišjem iznosu 300 Din za posamezno tvrdko.

Predlog, da se naloži globa članom, ki ne bi prišli k sejam, se ni sprejel.

Nato so sledile volitve novega odbora. Izvoljeni so bili: načelnikom g. V. Weixl, podnačelnikom gg. V. Berdajs in I. Starkl njegovim namestnikom; v odbor pa: Fr. Majer, Iv. Šoštarčič, Miloš Oset, Franc Gulda, Ferdo Pinter, Drago Rosina, Al. Domielj in Fr. Koebek, kot namestniki Gaspari, Jakob Lah, J. Kovač in Jožef Laufer; za pregledovalce računov pa gg. A. Poš in F. Kavčič.

V odseke so bili izvoljeni: za trgovsko šolo Majer, M. Oset, K. Jančič; v razsodišče: Jančič, Gulda, Feldin, Roglič, Rosner; v pomočniški odsek: Starčič, Novak, Pinter, Ploj, kot delegati za Zvezo gremijev: Feldin, Majer, Šoštarčič, Novak, Weixl, Oset, Berdajs, Ploj, Rosina in Lenard.

Da bi se izognilo slabim posledicam, ki bi jih znalo imeti preveliko število vajencev, se je sklenilo: odslej naprej sme vsaka posamezna tvrdka zaposliti pri 1 pomočniku 1 vajenca, pri 2 do 3 pomočnikih 2, pri 4—6 pomočnikih 3, pri več kot 6 pomočnikih po 4 vajuence.

Šolska taksa se je zvišala po daljši debati na 150 Din. Poudarjalo se je, da se smejo sprejeti samo vajenci z dobro šolsko izobrazbo. Pri prijavi se morajo istočasno predložiti tudi šolska spričevala. Principijelno se smejo vajenci s triletno učno dobo sprejemati le v času od 1. junija do 31. oktobra, da morejo redno obiskovati šolo.

Govorilo se je tudi o tem, da bi se člani gremija s položitvijo gotove vsote odkupili za razna darila, ki jih morajo dajati društvom itd. Tozadevni predlog se ni sprejel.

O vprašanju ustanovitve samostojne bolniške in podporne blagajne za trgovce se je razvila obširna debata, v teku katere se je tudi razpravljalo o vprašanju nakupa sanatorija. Izvoljen je bil ožji odsek, ki ima to vprašanje preštudirati in o tem poročati na prihodnjem izrednem obnem zboru.

Po končanem dnevnem redu se je pri slučajnostih oglašil k besedi načelnik Zveze trgovskih gremijev g. Jelačin ml.

Ko je g. Jelačin ml. končal svoja izvajanja, je načelnik g. V. Weixl zaključil občni zbor.

K. Tiefengruber:

Gospodarska važnost Beograda v bodočnosti.

Gospodarski pomen naše prestolice je po izidu svetovne vojne izredno pridobil na važnosti, ne samo za celo novo državo; Beograd je postal od te dobe v pravem pomenu besede ključ srednje in zapadne Evrope do Balkana.

Kot glavno mesto izključno agrarne države je bil Beograd pred vojno nekako izhodišče za poljedeljske pridelke Srbije. Vobče je bilo mesto že v zunanji obliki precej skromno, poznalo se mu je, da še ni dolgo tega, odkar so tod gospodarili Turki. Sicer so se pojavili poskusi se zblizati zapadni kulturi, pa v splošnem se ni dal izbristati orijentalški značaj tedanje srbske prestolice.

Kulturni razvoj so ovirale neprestane vojne in ustaje, potem pa zavidni sosedji, med katerim so se odlikovali osobito Madžari, ki so celo zaprli svoje meje srbskemu izvozu preko Beograda. Mesto ni prišlo pod tako neugodnimi okolnostmi do potrebne razvoja. Beograd je ostal kljub sijajnim prometnim ugodnostim in krasni legi prestolice brez trgovske pomena.

Po vojni se je vse to temeljito spremenilo. Z obliko novo nastale države se je prestolice premaknila v središče kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Pripadajoče ozemlje vsebuje sedaj razven kmetijstva prav dobro razvite industrije, precej živahna trgovska središča, in s temi pridobitvami se je kulturno lice prejšnje države izdatno spremenilo.

Res pa je zopet, da je imela združitve precej različnih kulturnih enot v državno celoto notranja nasprotstva kot naravno posledico.

Za gospodarski razvoj naše prestolice pa bo odločilnega pomena konsolidacija notranjih razmer in ozdravitev celokupnega upravnega aparata, ki se osredotoči v Beogradu.

Napredek mesta v industrijskem in trgovskem oziru je danes že naravnost presenetljiv, razvoj je opazati najjasnejše v graditvi.

Posebno v notranjem delu mesta se današnji Beograd od nekdanje srbske prestolice temeljito razlikuje. Štiri, pet- in večnadstropne palače raznih bančnih, hotelskih in drugih podjetij so vzrastle s pravcato ameriškansko naglico iz tal; ceste so že večinoma moderno tlakane, omrežje pocestnih železnic se je razširilo; na konto reparacij so se postavila najmodernejša vozila v promet. Ob Donavi se začnejo dvigati mogočne tovarniške stavbe, promet se bliža velikomestni obliki svetovnih središč; s kratka: obiskovalcu iz tujine se nudi prilika opazovati širokopotezen napredek mestnega razvoja pod vplivom novega, svežega življa, ki utegne Beogradu v doglednem času zagurati odločujočo važnost v gospodarski obnovi Evrope, če preteče politične ovire ta sijajen uspeh kulturnega napredka prej ne udušijo.

Pvečani upravni aparat razširjene države je zahteval nove, večje prostore, treba je bilo preskrbeti nešteto stanovanj za urade in uslužbenstvo.

Pritegnitev upravnega osebja na centralizirane osrednje oblasti iz takozvanih prečanskih krajev ni ostalo brez vpliva na kulturno obliko sedanjega mesta, kajti tudi ta okolnost mu je polagoma pomagala zbrisati značaj orientalskega Beograda.

Posebno značilen je preokret v gospodarskem življenju. Vprašanja te vrste so bila za Srbijo pred vojno razmeroma prav enostavna.

Za Beograd je prišel izvoz domačih poljedelskih pridelkov majhne države v poštev, uvoz pa je bil omejen na industrijske proizvode vsakdanje potrebe; danes se pojavijo potrebe domačo surovino v državi izkoriščati, da dobi probujajoča se industrija priložnost zaželenega razvoja in si pribori gospodarsko neodvisnost.

Osobito so posegli denarni zavodi pospeševalno v krepki napredek celokupne industrije in neposredno so si finančni voditelji pridobili nekaj odločilen vpliv v državni upravi oziroma v političnem obličju države sploh ni čuda torej, če se osredotoči polagoma industrija in trgovina v Beogradu kljub nevarni tekmi zagrebškega tržišča.

Dokler preveva duh koncentracije našo upravniško umetnost, in leži težišče notranje državne politike na ozemlju prejšnje Srbije, ni upati, da bi nastopila v tem oziru v prid Zagreba kaka sprememba.

Do vsestransko zadovoljivega razvoja naše prestolice kot kulturno, trgovsko in industrijsko središče države bo preteklo vsekakor še nekaj desetletij; predvsem bo treba povoljno rešiti vprašanje medsebojnega sporazuma Zedinjenih narodov; po šestletnem naporu v tej točki še nismo znatno napredovali.

Izvršitev gradbenega načrta v smislu današnjih potreb, udejstitev pro-

metnih idej, ki usposobijo Beograd izkoristiti svojo nenavadno ugodno lego kot prometno križišče Evropskega pomena.

Na Balkanu zavzema v tem oziru gotovo Beograd izjemno srečno stališče. Skoro v sredi obširne države, ob izlivu Save, ki predstavlja važno vez s Slavonijo in Hrvatsko, v Donavo — ta pa znači takorekoč spoj med Srednjo Evropo in Črnim morjem, obvladuje danes Beograd tudi eno naj-

važnejših evropskih železnic iz severa proti jugovzhodu.

Pri Beogradu je zadnja premostena točka preko Donave do Črne vode blizu izliva v morje.

Mogočno valovi preko Beograda vsa zapadna kultura, vsa industrija inozemstva si išče tam iztočišča na jug in vzhod. Če mesto v tako naravno blagoslovljeni legi pametno izrabi dano priložnost, mu sijajna bodočnost ne izostane.

Montagu Collet Norman, guverner Angleške banke.

Velik je, širokopleč, temna mu je barva obraza, črni lasje malo posiveli, brada pristrizena. Železna ograja Angleške banke se odpre pred njim, drugim se odprejo majhna stranska vratica. Pogleda po cesti gor, polna je avtomobilov, gre po nji, hladnokrvno, malomarno. Avtomobil se pelje tik mimo njega, motorni kolesar se skloni dol in ga zmerja. Veliki človek ga samo malo po strani pogleda, nasmehe se mu, in kolesar je razorožen. To je Norman, guverner Angleške banke (bank of England). Morda je med velikimi osebnostmi Londona najmanj znan; ravno najvišje osebnosti so najrajši bolj same zase, in Norman ni izjema. Skoraj bi ga lahko imenovali samotarca, če bi ne bil vsakomur dostopen, kdor ima z banko trgovskega posla. Ni mogoče, spraševati ga in to potem javno v časopisih povedati; nikdar ga še niso videli pri banketih in podobnih prireditvah, in govorijo celo, da v časnikih ne bere drugega kakor o tehniških vprašanjih.

Norman stanuje v lepi hiši v mirnem okraju Londona, ki je posvečen spominom na preteklost. Na deželo gre samo, da si odpočije, sicer so mu pa ljubše ulice svetovnega mesta z njih gnečo in hrumom. Kljub trudnemu izrazu njegovih temnih, skoraj azijskih oči je izvanredno prožen in čil, nikdar se ne utrudi in je takoj pri vsaki stvari. Doma v hiši na Cambden Hillu je strog hišni gospodar, silno pedanten in se zanima za najmanjšo

stvar. Tako je hotel pred pol leta strop svoje jedilnice na novo okrasiti, en teden je porabil za načrt, in ko je bil strop napravljen, je bilo to dovršeno delo; brez tuje pomoči.

V južnoafriški vojski je služil Norman kot stotnik in se je večkrat odlikoval. Bil je sodnik pri vojnem sodišču in ne posebno prizanesljiv. Rad ima leposlovje, seveda pa čez dan nima časa za to. Bere zvečer v postelji in je spalna soba bolj podobna knjižnici kakor spalni sobi; postelja je na vseh straneh obdana od knjig. Prebral je celo najbolj zamotane budiščne pisatelje in študij orientalizma je na njegove življenske nazore gotovo zelo vplival. Poglobitev v dela vzhodnih literatur mu je rodila tudi neomejene možnosti, da sam sebe študira in se celo sam iz sebe norčuje.

Kakor smo rekli, je M. Normana intervjuvati skoraj nemogoče. Obiskovalec vidi, takoj, da je guverner »odsoten«, gleda zmeraj mimo tebe, stoji nepremično kakor kakšen Dostojevski kip, je zamišljen, ne govori nič, govori naj obiskovalec. A naenkrat pridejo njegove oči nazaj v svet vsakdanjosti in tedaj pove svoj svet ali svoje mnenje v kratkih ostrih stavkih, v stvarnih besedah. Gost vidi v njem neko čudno mešanico bankirja in humorista, uganko. Molččnost mu je zlato, srebro in baker, vse skupaj. To je Montagu Collet Norman, guverner Angleške banke. — O njegovi zmagi nad Ameriko primerjaj naš članek; Funt in dolar, v št. 13.

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

69. OBRITNIŠKO IN INDUSTRIJSKO SOLANJE.

1. Potreba hitrejšega razvoja in snovanja obrti, hišne industrije in industrije v naši državi.

V zadnji svetovni vojski se je pokazalo, da je industrija eden glavnih temeljev narodne obrambe in da bi bilo potrebno tudi, če bi ne bilo gospodarskih razlogov, osnavljati industrijo, kakor se zidajo trdnjave, grade

ladje ali se vojska preorožava, ker se je v vojni izkusilo, da je industrija, ako ne večje, pa vsaj iste važnosti, kakor navedeni faktorji.

Iz teh razlogov bi trebalo čimprej začeti snovati vse industrije, ki so potrebne za narodno obrambo, kakor železno, strojno, tekstilno, kemijsko i. t. d.

Ko bi se taka industrija osnovala, bodisi s državnimi, bodisi s privatnimi sredstvi in to čim preje, bi izpolnjevala najbolj svoje namene, ako bi jo vodili naši rojaki. To bi se dalo doseči z intenzivnim šolanjem bodi v tu ali incenzstvu, in s pospeševanjem vseh sredstev, za povzdigo industrije in obrta.

Z ujedinenjem Srbov, Hrvatov in Slovencev v državo, ki ima 14 milijonov prebivalcev, je dana možnost snovanja mnogih strok domače industrije. Da se bodo s to možnostjo okoristili naši ljudje in naš kapital, je treba hitro izšolati in poslati čim večje število ljudi v inozemstvo in potem uporabiti vsa sredstva za povzdigo industrije in obrti. Ako bi se to ne zgodilo takoj, bomo doživeli, da bodo novo nastali položaj izkoristili inozemci in anacijonalni element v naši sredini.

Mi imamo znatna prirodna bogatstva, kakor vodo, les, rude itd. Ta bogatstva je treba preiskati in na nje opozarjati naše ljudi, da jih prično izkoriščati. Naš največji interes je, da se to izkoriščanje prične čimprej in da bo prišlo v prid našim rojakom tako glede posisti, kakor glede zaposlenja.

Naša država je poljedelska. Zaradi izdatnejšega izkoriščanja naše zemlje, zaradi boljše rente in zaradi najboljšega donosa poljedelcem moramo osnavljati poljedelsko industrijo, a to osnavljanje se bo tem preje izvršilo, čim bolj se bom pripravili za to veliko delo.

Za boljše in intenzivnejše obdelovanje polja so nam potrebni poljedelski stroji in poljedelsko orodje. Interes poljedelstva je, da se stroji in orodje izdelajo za naše prilike, kar bo le takrat mogoče, ako jih izdelajo naši obrtniki in industrijci. Možnost, da se pokaže, kako je stroje in orodja uporabljati, je dana. — Interes za obstoj industrije poljedelskih strojev in poljedelskega orodja in za obstoj primernega obrta za izdelovanje poljedelskih strojev in orodja je tudi interes narodne obrambe.

V Banatu, Bački, Baranji, Bosni in Hercegovini in v Dalmaciji gotovo ni niti enega podjetja od nekoliko večje vrednosti, ki bi ne bilo v tujih rokah. Pa ne samo to, nego tudi ves upravni aparat, ves personal v pisarnah je tuj in knjige so vodili v tujih jezikih. Na Hrvatskem in v Slavoniji je to isto, z izjemo, da je bil v nekaterih podjetjih poslovni jezik hrvatski in da so se knjige vodile v hrvatskem jeziku.

Vsa ta podjetja je treba nacionalizirati, a za to je potrebna zelo energična politika za nacionaliziranje, podprta s času primernimi sredstvi industrijske politike.

(Dalje sledi.)



LISTEK.

Herbert N. Casson:

Dvanajst tipov.

Deseti tip:

IZPOSODITE SI SAMO, DA RAZŠIRITE PODJETJE!

Nikdar se ne sme vzeti iz trgovine denarja, če ga potem v trgovini manjka. Raje ne izplačati nobene dividende, kakor pa oslabiti podjetje.

Z eno besedo: Treba je biti malo Spartanca, če se hoče v kratkem življenju z nič pričiti in priti do bogastva. Do tega cilja ni — razven v slučaju sreče — nobene udobne poti.

Tako pri trgovini kakor tudi v osebnem življenju je treba vsako brezmišlno zapravljjanje opustiti. V trgovini ne gre za zunanost, temveč samo za sposobnost narediti dobiček.

Veliko bolje je namestiti uspešno tovarno v kaki stari veži ali opuščnem hlevu, kakor pa v izgubo donajočem sijajnem poslopiju iz jekla in stekla.

Trgovina ni podvojena s tem, če se podvoji število izložbenih oken. S

tem je trgovina razširjena samo za 30 do 40 odstotkov.

Nove stavbe! Tu imate vzrok, zakaj je na tucate podjetij propadlo. Teoretično je brezdvomno pravilno, da mora biti podjetje dobro nastanjeno. Toda dejansko igra stavba v poslovanju vedno manjšo vlogo, kakor se pa običajno misli.

Neka londonska tvrdka, ki je nastanjena v enem najlepšem poslopiju ni Kingswayu, ni imela v preteklem letu niti pennija čistega dobička, dočim je stara, na zunaj beraška Angleška banka v neznatnem poslopiju na Thread-Needle Streu še vedno središče svetovne finance. (Kingsway je nova široka cesta, ki gre skozi sredo City in kjer so najlepše poslovne palače Londona.)

Vprašajte izkušnega trgovca, če ni res, da pomeni vsako novo poslopije razočaranje.

Ali ne veste sami, koliko podjetij je v zadnjem času bankrotiralo, ker so naložili preveč denarja v nova poslopija? Poznam dosti trgovcev, ki bi dali leto dni svojega življenja, če bi mogli iz svojih novih hiš in nadaljevati delo v svojih starih.

Če se poroči vaša hčerka z mladim in energičnim arhitektom, tedaj se čuvajte! V kratkem se ga polasti stavbena bolezen. Zelo resna in zelo draga bolezen.

Osebo se spominjam na komaj dvoje prilik, ko sem priporočil za izboljšanje obrata novo stavbo.

Skoraj vedno vidim, da tvrdka svojih prostorov dovolj ne izrabi.

Zakaj naj bi torej še več zidala? Je mogoče, da je novo poslopije za razširjenje trgovine neobhodno potrebno. Tedaj ga zgradite. Toda bodite pred vsem popolnoma sigurni, da ne zidate iz dekorativnih oziror.

Ena najbolj pogostih napak v Združenih državah je, da so trgovine z zunanostmi preobložene. Mnoge ameriške tvrdke sezidajo veliko novo poslopije samo zato, da pozneje odkrijejo, da je mavzolej za mrtvo trgovino.

Marsikaka ameriška železnica je zgradila sijajne kolodvore iz marmora samo zato, da je spoznala, da ni mogla zvišati z njimi svojih dohodkov niti za en penny.

Zakaj velikanski kolodvorji? Omnibusi in cestne železnice jih sploh ne

poznajo in vendar prepeljejo več potnikov kakor katerakoli železnica.

Tudi nekaj takega je, da se preveč izda za lepe pisarne in popolno organizacijo. Vse to spada k generalnim stroškom: povečuje izdatke, ne da pa nobenega dobička.

Vsako podjetje je v svojem razvoju v nevarnosti, da postane pri navisnjem razvoju samo dekorativno.

Vsaka trgovina si množi samo ta zunanji okras. Je to človeško in mehanično. Nikdar pa ne sme biti denar izposojen zato, da se ohrani ta zunanji okras.

Vsak izposojen denar mora biti produktiven. Če tega ni, potem pri- nese več zla kot pa dobrot, kajti s seboj prinese še samougajanje.

Dvoje silnih moči kroži v vsakem podjetju: Dobiček in slavohelepije. Če si izposodite, da naredite dobiček, potem je vse dobro. Toda če si izposodite zaradi slavohelepija, potem je vaše podjetje ogroženo.

Izposojen denar vas more dvigniti, toda more vas tudi pokopati. Kakor ga pač uporabite.

Vsled tega si izposojajte samo zato, da se razširite, nikdar pa ne, da se »napihnete«.

Trgovina.

Naša trgovska pogajanja. — Trgovska pogajanja z Rumunijo, Avstrijo, Ogrsko in Češkoslovaško se bodo v najkrajšem času začela, odnosno z državami, s katerimi so se že vršila, nadaljevala, ker se splošno pričakuje, da bodo bodoči zakon o proračunskih dvanaestlinah, ki stopi v veljavo 1. aprila t. l., vseboval tudi pooblastilo za vlado, da more skleniti omenjene trgovske pogodbe na podlagi nove carinske tarife.

Prisilne poravnave. — Po časopisnih poročilih se v uradnih beograjskih krogih o vprašanju prisilne poravnave živahno razpravlja. Dočim so gotovi gospodarski krogi, njim na čelu trgovska zbornica v Beogradu, za brezpogojno ukinitev prisilne poravnave, se drugi zopet zavzemajo, da se določila o prisilni poravnavi samo izdatno poostre. Ker bi brezpogojno ukinjenje moglo povzročiti izdatno gospodarsko katastrofo, ker bi ukinjenju sledili mnogi konkurzi, ki bi škodovali veliko več narodnemu gospodarstvu, nego škodujejo prisilne poravnave. Kakor izgleda, se je tudi vlada odločila, da prisilnih poravnav ne ukine, ampak s prihodnjim zakonom o proračunskih dvanaestlinah pogoje bistveno poostri v taki meri, da bo izključena vsa zloraba. Ta korak vlade, ki povsem ustreza željam gospodarskih krogov Slovenije, pozdravljamo, ker smo prepričani, da se vsaj pri nas niso vršile zlorabe, da bi morali vsled njih določila o prisilni poravnavi, ki imajo gotovo tudi svoje dobre strani, kratkoma odpraviti.

Tobačne cene v Sloveniji. Prevzemna tobačna komisija v Ptujju plačuje za tobačak v Sloveniji sledeče cene: I. razred 40 Din, I a 34 Din, I b 32 Din, II a 28 Din, II b 26 Din, III a 22 Din, III b 20 Din, IV a 14 Din, IV b 11 Din, V. 8 Din, VI. 4 Din za kilogram.

Potrditev poravnave. V poravnalni stvari Jožefa Novaka, neprotokoliranega trgovca v Trebnjem, se je med dolžnikom in upniki sklenjena poravnava, po kateri dobe upniki 40% njih celotnih terjatev tekom treh mesecev, potrdila.

Otvoritev praškega velikega sejma. — V nedeljo 23. t. m. je bil odprt praški pomladanski veliki sejem. Na njem sodeluje okoli 2200 razstavljalcev. Razstave so številne države. Zlasti je dobro zastopana Avstrija. V okviru sejma so prirejene še posebne razstave: hotel-sko-gostilničarska, modna, avtomobil-ska, radio-telegrafska, pohoštvna, klavirska itd. Kakor se sodi po prodanih sejmskih legitimacijah, bo tudi, kar se tiče poseta, zavzemala Avstrija prvo mesto.

Razstava na Reki. Na Reki se vrši v avgustu t. l. večja razstava, za katero se je razvila živahna agitacija po celi Italiji. Listi poročajo, da se je udeležbe razstave znamenite trdke in zadruge. Razstava bo nameščena v širokih mestnih prostorih v središču prometa in bo obsegala industrijo, trgovino in poljedelstvo. Reka sama seveda ne bo imela mnogo na razstavi, ampak Italijani iz starih pokrajin želijo samo porabiti reško razstavo za reklamo v svrhe, da bi mogli pričeti kar najuspešneje trgovati z Balkanom, v prvi vrsti z Jugoslavijo. Po italijanskih listih se širijo vesti, da je v Jugoslaviji že veliko zanimanje za razstavo na Reki, dasi nismo tu o tem še skoro ničesar slišali.

Privatne akcijske družbe v Rusiji. — Ustanavljanje akcijskih družb s privatnim kapitalom je v Rusiji po novih zakonih določbah zopet omogočeno. Vlada je pred kratkim potrdila pravila dveh povsem privatnih trgovskih akcijskih družb s kapitalom po 150.000 rubljev. Sledile bodo še druge. V vsej notranji trgovini se občuti vedno bolj udeležba privatnega kapitala.

Industrija.

Rentabilnost ruske državne industrije. — V l. 1911/12 je znašala delniška glavica v Rusiji obstoječih podjetij 2 tisoč 338,5 milijonov rubljev. Čisti dobiček teh družb je dosegel po obračunani amortizacijskih odpisov vsoto 212 milijonov rubljev. Rentabilnosta takratne ruske industrije je torej znašala 9%. Od tega dobička se je 118 mil., to je 5% celotne delniške glavice razdelilo med delničarje kot dividenda. Ako primerjamo sedanji položaj ruske državne in-

dustrije, pridemo do nastopnih rezultatov: Celotni kapital v Veliki Rusiji obstoječih državnih podjetij znaša 985 milj. rubljev. Po rentabilnosti predvojnega doba bi se dalo sklepati, da je pri tem kapitalu mogoče doseči 88,7 milj. rubljev čistega dobička. Dejanski dobiček pa znaša le 32,9 milj. rubljev, to je 3,4% delniške glavice. Rentabilnosta podjetij je torej 2,7 krat manjša nego v času, ko so bila ta podjetja v privatnih rokah. Država ima od teh podjetij 1½krat manj koristi nego so je imeli delničarji s prejemom dividende. Prejemki od industrije so znašali v proračunu 1923/24 6,5% vseh prejemkov, v proračunu 1924/25 pa le še 3,5%. Dočim se je ostali proračun počvetoril, so se prejemki iz državnih industrijskih podjetij zvišali le za tri četrtine.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Narodna banka je imela po stanju dne 15. marca t. l. za 5661,1 milj. Din bankovcev v obtoku. Obtok se je v zadnjih 7 dneh, to je od 8. marca t. l. dalje znižal za 85,1 milj. Din.

Davki in takse.

Davčna administracija v Ljubljani razglasa: V smislu čl. 204 fin. zak. za l. 1924/25 z dne 31. marca 1925, Ur. list št. 140/43 se da na znanje, da se je sedaj odmerila dohodnina z vsemi pribitki vred — z malimi izjemami — še za ostale pripadnike iz pridobitnih krogov kakor tudi za posestnike, zasebnike, privatne in državne uslužbenice za davčno leto 1924 in izvršila naknadna odmera za nekaj primerov za prejšnja leta. Davčni zavezanci, katerim je bila dohodnina predpisana pri podpisnem oblatstvu že za prejšnja leta, se opozarja, da se jim priobčijo odmerjeni davčni zneski z obvestili (nadomeščajočimi razgrnitev odmernih izkazov pri mestnem magistratu v Ljubljani); cenzitom, ki stopijo tuuradno prvič v davčno dolžnost, se pa vroče plačilni nalogi. Davčni zavezanci, odnosno njih izkazani pooblaščenici imajo pravico vpogleda v odmerne nzkaze, ki bodo razgrnjeni od 1. aprila do vštete 15. aprila 1925 (15

dni) pri davčni administraciji v Ljubljani, Breg št. 6, soba št. 5 II., in pri davčnem uradu v Ljubljani v predpisanih uradnih urah. Prizivni rok konča dne 30. aprila 1925. Morebitne prizive proti odmeri je kolkovati s kolkom 20 Din (priloge 2 Din), a prošnje za priobčitev odmerne podlage s 5 Din. Pripomni se, da se odračunajo od na obvestilih označenih zneskov vsa plačila na račun davčnega leta 1924, ki jih je terjati davčni urad v smislu § 5. zak. z dne 9. marca 1870, drž. zak. št. 23 po izmeri davčnega leta 1923.

Promet.

Za olajšanje potovanja po inozemstvu. — Tekom meseca maja t. l. se namerava sklicati v Zenevo mednarodno konferenco zastopnikov evropskih držav, na kateri naj bi se obravnavalo vprašanje o odpravi formalnosti pri izdajanju potnih listov in o znižanju pristojbin za vidiranje potnih listov.

Za prevoz blaga, ki se rado pokvari, je izdala železniška uprava svojim podrejenim organom navodila, da se morajo dostaviti take pošiljke v vagonih, glasečih se na postajo Jesenice tranzit s progami subotške in beogradske direkcije na postajo Vinkovci tako, da lahko nadaljujejo pot zopet z direktnim brzovlakom št. 42 do Zagreba, od koder dredo dalje s istim vlakom do Jesenic.

Železniška zveza med južnim Banatom in Rumunijo. Med jugoslovanskimi in rumunskimi železniškimi oblastmi se je dosegel sporazum za uvedbo neposredne železniške zveze med južnim Banatom in Rumunijo. Od Pančeva do Kikinde bosta vozila brzovlak in neposreden potniški vlak, ki bosta imela zveze z vlaki iz Rumunije.

Direktna brzojavna zveza z Rusijo. — Med Poljsko in Rusijo se je te dni otvorila brzojavna zveza. V Rusijo namenjeni brzojavi se pošiljajo preko Rumunije in Poljske.

Pristaniški promet v Trstu. Lansko leto je znašal uvoz v Trst 1,846.000 ton, v Benetke 2,041.000 ton in v Genovo 6,615.000 ton, a izvoz iz Genove je bil lani 389.000 ton, iz Benetk 224.000 ton in iz Trsta 996.000 ton. ●

velesejma italijansko-ruski gospodarski kongres, ki bo služil razvoju trgovskih stikov med obema državama. Rešila se bodo tudi vprašanja o financiranju nekkih podjetij. Ruska delegacija na kongresu bo številna.

Angleški uvoz. Meseca februarja je bilo v Anglijo uvoženega blaga za 110,167.961 šterlingov, t. j. za 13,464.822 več nego v istem mesecu lanskega leta. V istem času je izvoz dosegel 69,330.355 šterlingov ter se tako zvišal leta 1925 za 1,355.444 šterlingov napram izvozu meseca februarja 1924.

Indeksna številka za preživljanje v Avstriji. — Paritetna komisija je ugotovila, da se je indeksna številka za preživljanje po stanju sredi meseca marca t. l. napram stanju v prejšnjem mesecu znižala za 2%.

Državna borza dela v Mariboru. — Od 15. do 21. t. m. je bilo pri tej borzi prijavljenih 159 prostih mest, 171 oseb je iskalo službo, v 44 slučajih je borza posredovala uspešno in 16 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 21. marca pa je bilo 1417 prostih mest prijavljenih, 2540 oseb je iskalo službo, v 625 slučajih je borza posredovala uspešno in 116 oseb je odpotovalo.

Ameriški knjižni trg. Lansko leto je izšlo v ameriški književnosti 6280 del, to je za 2% več nego leta 1923. Skupno število pa znaša malo več nego polovico leta 1910 izdanih knjig, ki jih je bilo vsega 11.671. Biografij je bilo za 20% več nego prejšnje leto, enako so napredovali romani, drame in poezije, dočim izkazujejo naravopisni spisi in knjige poslovne vsebine znaten upadek. Vojna in njene posledice vplivajo tudi na ameriški knjižni trg.

»Dalmatien, Praktischer Wegweiser«. Potniški urad v Splitu je izdal te dni brošuro, spisano v nemškem jeziku, pod gornjim naslovom. Brošura je bila v glavnem delu natisnjena tik pred izbruhom vojne leta 1914. Izdala jo je »Zveza za povzdigo tujskega prometa« v Zadru. Vojna je onemogočila končno izdajo in je tako brošura ležala v zadrskem arhivu bivšega namestništva. Zveza za povzdigo turizma je dala brošuro izpolniti, urediti, vezati na način, da more tujcem prav dobro služiti za upoznanje našega Primorja. — Brošuro je dobiti v pisarnah »Putnika« v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Dubrovniku in Sušaku.

Tržna poročila.

Celjski trg v letu 1924. Iz poročila, ki ga je podal na zadnji seji celjskega občinskega sveta tržni nadzornik Poznič, posnemamo: Kmetje so prinašali skozi celo leto dovolj življenskih potrebščin in kmetijskih pridelkov na trg, a ko da so popolnoma krili potrebe konsumentov. Tudi mleka in jaje ni primanjkovalo. Cene so bile povprečno celo leto z malimi izpremembami stalne. Tržni promet se je vršil po predpisih v redu brez vsakih pritožb. Mleko se je v prošlem letu preizkušalo 29krat. Zaradi ponarejenega mleka sta bili ovadeni samo 2 stranki. Svinjski seji, ki so se vršili vsako sredo in soboto na živinskem sejmišču, so se prav dobro obnesli. Pripeljanih je bilo na seje v celem letu 2165 prašičev, od katerih je bilo prodano približno 314. Živinski seji so se vršili, kakor običajno, v soboto po sredi posta, na 21. oktobra in 30. novembra. Na vse te tri živinske seje se je prignalo komaj 316 glav živine, tudi ni bilo nobenih tujih kupcev. Vpeljali so se za leto 1925 stalni mesečni živinski seji, od katerih je pričakovati, da se bodo bolje obnesli. Na kramarske seje prihaja vedno več trgovcev. Preteklo leto jih je bilo povprečno 180—190. Kramarji seji so bili živahni in za kramarje zadovoljivi. Na tržnih in sejmskih pristojbinah se je nabralo skupaj 100.058 Din, leta 1923 pa samo 46.931 Din. Tržne pristojbine so se leta 1924 primerno zvišale. Proti tržni upravi, ki je sedaj dobro organizirana, ni bilo pritožb!

Iz tržišča kož. Večje količine inozemskega blaga, ki je na prodaj, so vplivale, da so tudi na našem trgu cene popustile. Za lisice ponujajo kupci 270, za kune 800, za vidre 700, za dihurje 120, za jazbeca 110, za veverico 12, za divjo mačko 100, za volka 200, zajčje kože se pro-



Razno.

Usnjarski tečaj v Beogradu. — Ministrstvo trgovine in industrije je otvorilo na srednji tehnični šoli v Beogradu usnjarski tečaj, ki je namenjen vsem, ki se bavijo s trgovino z surovimi in ustrojenimi kožami ali z obdelovanjem kož in krzna. Šola je brezplačna. Tečaj vodi inženjer usnjarske kemije g. Gavrilović.

Program kolonizacije. — V ministstvu agrarne reforme je izdelan podroben program letošnje kolonizacije. Kolonizacija se začne še ta mesec v kosovskem okraju. V aprilu se bo nadaljevala v bregalniškem okraju, v juniju in juliju v okolici Subotice, v avgustu in septembru v okolici Osijeka in v oktobru v kumanovskem okraju. V ta namen je

izdelan poseben pravilnik o razmestitvi kolonistov.

Merkurjeva knjižnica. Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani preureja in izpopolnjuje sedaj svojo knjižnico, ki je svoj čas vsled izbruha vojne prenehala s poslovanjem. Knjižnica bode članstvu že v kratkem na razpolago. Knjižnica bo imela poseben oddelek za trgovske vajence in vajenke. Člani in prijatelji društva se naprošajo, da razne strokovne in leposlovne knjige, ki jih lahko pogrešajo, podare Merkurjevi knjižnici. Darovalci, ki žele, da pošlje društvo svojega slugo po knjige, naj to blagohotno sporoče po dopisnici ali telefonično (št. 552). Društvena pisarna je še vedno Gradišče 17/I.

Italijansko-ruski kongres v Milanu. — V Milanu se bo vršil tekom letošnjega

dajajo po 10 Din komad. V bodoče bodo cene odvisne od cen na velikih inozemskih tržiščih v Lipskem in Londonu, kjer se vrše ta mesec veleseljmi za kožuho-vino in divjačino. V januarju 1925 smo izvozili 1936 kg kož od divjačine v vrednosti 1.234.500 Din, v decembru 1924 1752 kg v vrednosti 1.201.490 Din, v januarju 1924 pa 3005 kg v vrednosti 2.095.159 Din. Nazadovali smo torej po količini za 65%, po vrednosti pa za 61%.

Mariborski trg dne 21. marca. Krasno pomladansko vreme je privleklo 74 slaninarjev na mariborski trg, kjer so prodajali svinjino po 20 do 35, slanino 25 do 30 in drob po 20 Din kg; domač mesarji so prodajali govedino po 13—17.50, teletino 17—20 in svinjino po 20—22 Din kilogram; v mestni mesnici pa je bila govedina po 15, teletina 18 in svinjina 20 Din kg. — **Perutnina.** Tudi te je bilo precej na trgu. Cene so bile kokošim 25 do 60, racam in gosem 50—100, puranom pa 80—175 Din komad. Domači zajčki 10—50 Din komad. — **Krompir, zelenjava, sadje in druga živila.** Kmetje so pripeljali 40 voz krompirja in zelenjave na

trg ter so prodajali krompir po 10 do 11 Din mernik (7½ kg), čebulo po 3—7, česenj 4—12 Din venec, ohrovt, solato in zeljnate glave 2—7 Din komad, solato 3—3.50 Din, kislo zelje 3.50—4, kislarepa 2, jabolka 3—8, datelji 15—35, fige 15—16 Din kg; bučno olje 22—30, mleko 3—3.50, smetana 15—16 Din liter; jajce 1—1.25, pomaranča 1 do 2.50, limone 0.75 do 1.50 Din za komad. To pot so se prodajale tudi sadike, in sicer po 25 Din komad. — **Lončena in lesena roba.** 0.75 do 170 Din komad, brezove metle po 2—5 Din komad, koruzna slama 25—30 Din vreča, 5 lesenih ročnih vozičkov po 125 do 1000 Din komad. — **Seno in slama.** Kmetje so pripeljali v sredo 10 voz sena, 6 voz otave in 6 voz slame, v soboto 21. t. m. pa 8 voz sena, 6 voz otave in 5 voz slame na trg. Cene so bile senu 75—90, otavi 60—75, slami pa 50—65 Din za 100 kg. Slama se je prodajala tudi v snopih po 1.50 Din ko-

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 20. marca 1925 se je pripeljalo 152 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 100—125 Din, 7 do 9 tednov 150—

200, 3 do 4 mesece 250—300, 5 do 7 mesecev 500—625, 8 do 10 mesecev 720—850, 1 leto 1225—1350; 1 kg žive teže 12—13, 1 kg mrtve teže 16.25—17.50. Prodalo se je 72 komadov.

Dunajska borza za kmetijske produkte (23. t. m.). Tečaji v Ameriki so v glavnem nespremenjeni. Dunajski trg je pokazal prijaznejšo temeljno tendenco. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 53 do 54, madžarska s Potisja 55—55.50, jugoslovenska 54—54.50, Resafé 54—55; rž: domača 45.50—47.50; ječmen: domači 47—52; turščica: 27—28; oves: rumunski 38.75—39.50 šilinga.

Dobava, prodaja.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 6. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1.000 kg mila za perilo in do 10. aprila t. l. glede dobave 150 kg bele kovine. Oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.



Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je v ponedeljek, dne 23. marca 1925 zvečer preminul njen dolgoletni pravi član, gospod

Ivan Rakovec

veleindustrijalec v Kranju.

Zbornica je z njim izgubila izredno delavnega, velezaslužnega in visokocenjenega člana. Hvaležna blagemu pokojniku, ga trajno ohrani v najčastnejšem spominu.

V Ljubljani, dne 24. marca 1925.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (Glas Prešernovega spomenika) **OP VODI** Na malo!
Priprava potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modre blago, glazirane, lepne robce, ščelke, iskance, tonilno blago.
Telefon 933

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna

in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri
za aromaliziranje kandi-
dlov in sladčic

PRAVI MALINOVEC

Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =

priporoča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul. 13

!! Zahtevajte cenike !!



LIUBLJANA

SIMON GREGORČEVA ULICA 13

Telefon štev. 553

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.

Lastna knjigovoznica.

Izvršitev točna in solidna!

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta št. 3

Krovec, stavbeni, galanterijski in
okrasni klepar. Instalacije vodo-
vodov

Naprava strelovodov. - Kopališke in
klosetne naprave.
Izdolovanje posod iz pločevine za firnož,
barvo, lak in med vsake velikosti, kakor
tudi posod (škafle) za konzerve

„OPEKA“

prvovrstne zidake. priporoča opekarna

„EMONA“ d. d.

v Ljubljani. — Tovarna na

Viču (Brdo). — Pisarna v

Pražakovi ul. 3, priti.

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc

znanka

Gritzner in Adler

za rodbino, obri in industrijo

Ljubljana

Peek v vazonju brezplačno. Večletna garancija.

Delavnica za popravila

Na veliko Telefon 918 Na malo



Moderni mlin za mlenje soli in ostalih dišav

Dinić, Tot i Komp., Novi Sad

Tel. 225

Tel. 225

Nudi za takojšnjo dobavo v vsaki množini, v kosih, kakor tudi
na kamnu najfinjše zmleto kuhinjsko sol

Širite „TRGOVSKI LIST“!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon štev. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in
prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papierjev, deviz in valut, borzna na-
ročila, predujmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter
nakazila v tu- in inozemstvo, safe-
depositi itd. itd.